БРОЈ 16. ЦЕТИЊЕ, Сриједа 5. марта 1914. год. ГОДИНА VII.

ЦИЈЕНА:
за Црну Гору на годину 10 перп., на по год. 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

ЗА ЦРНУ ГОРУ БРОЈ 10 ПАРА
ЗА СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
СРИЈЕДОМ и ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник" Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Viesnik" Cetigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника" а претплату и огласе Администрацији
Огласи се наплаћују по погодби

Цетиње, 5. марта

Владалац сусједне нам Арбаније, Књаз Вилхелм од Вида, ступио је на пријесто. Ушао је у своју нову пријестоницу, у стародревни Драч, који му може много и много испричати о промјењивости људске судбине и о бурним преокретима у историји Балкана. Стао је својом ногом на ново за њега потпуно непознато земљиште, под којим има доста експлозивног материјала. Учинио је без сумње чин храбрости, кад се одлучио, да на приједлог Аустро-Угарске и Италије, а по одобрењу свијех Великих Сила, буде у облику указа постављен на један пријесто, који није поникао из воље и срца његових поданика.

Тешко је бреме дужности и одговорности ставио на себе нови владалац. Све има да испочетка ради: да од Арбанаса створи нацију, да их уздигне на високи степен схватања државе и њених задатака и да новој државној творевини, која није поникла оздо из народа, удари поуздане основе напретка.

Не желимо да улазимо у предсказивања будућности нове балканске државе и њенога владаоца. Будућност једног народа, његове државе и владаоца понајвише зависи од њих самих, од њихова рада. Како буду Арбанаси и њихов Књаз радили, онаква ће им бити будућност. У колико се тај рад односи на њихов унутрашњи живот, не желимо да им дајемо непотребне савјете. Али у колико се односи на спољашње односе Арбаније, у праву смо да искажемо своје жеље. А ове су управљене на добро Арбаније. Њој ће бити добро само дотле, док буде умјела чувати своју независност и док буде добар и исправан сусјед својим сусједима. Корисно је њеном напретку и нашем спокојству да се у својим спољашњим односима креће тијем правцем. Само тако радећи, стећиће повјерење својих сусједа, које јој је много потребније за њен успјех од сумњивих симпатија с извјесних страна. Арбанија треба да буде своја и балканска. На Балкану има довољно мјеста и за њу, ма да је она најмање жртава поднијела, да то мјесто себи извојује. Арбанија, своја и балканска, биће напредна и самостална, и имаће у својим сусједима искрене помагаче.

Ако нови арбанашки владалац такву Арбанију створи и одржи, он ће, поред захвалности са стране својих поданика, добити и признање са стране својих сусједа.

Аустриски напад на наше земљиште

Цетиње, 5. марта

Поводом скорашњег напада аустро-угарске војске на наше земљиште код Метаљке у Санџаку, добро познати листови у монархији просули су били масу неистина и извртања правога стања ствари. Сврха је да се рђав утисак напада ублажи и да се невјерним приказивањем тога догађаја умањи одговорност нападача.

У службеним извјештајима бечких листова свуда се тврди, да је изазивање потекло с наше стране и да су први отпочели пуцати наши војници. Доказано је, међутим, да је било обратно. Надаље бечки листови тврде, да је вод пограничних ловаца (Grenzjägerzug), пошто су наши први отворили пальбу, послије краћег окршаја на јуриш заузео караулу на „Сјенокосу". Противник је, веле исти листови, био исте јачине. На јуриш заузели караулу, коју је исто тако јак противник бранио, и ипак нијесу имали жртава, ма да су се њихове трупе, како саопштавају бечки службени извјештаји, сјајно држале!! Ко би још и у тако што вјеровао!

Караула на „Сјенокосу" грађена је још 1896. У њој су Турци држали 15 до 20 војника. Уступајући испред српске војске, они су је запалили. Србијанци су у њој имали стражу, а посада је била на Метаљци. Док је не уступише Црној Гори, Србијанци су караулу с околним земљиштем сматрали као своју нову ратну тековину, коју ни Аустријанци никад нијесу спорили. Аустриски војници и жандарми нијесу имали право доћи код карауле, јер је то за њих била туђа граница. Једанпут су у љето 1913. код карауле имали српски војници народно весеље, у којем учествоваху и српски сељаци из околине, аустриски поданици. С њима су били дошли и неки аустриски жандарми. Вахмајстер Деклава, који је и сада на истом мјесту шеф страже дошао је тада међу њих и срдито је викнуо како својим жандармима, тако и сељацима, аустриским поданицима, зашто су прешли у туђе земљиште, и отјерао их је у њихову границу.

И сам чајнички предстојник кад је онога јутра послије догађаја од стране наших пограничних власти био позван да дође на лице мјеста ради увиђаја, одговорио је да без надлежног одобрења не може прићи на наше земљиште. Али аустриски војници прелазили су и преко оне линије, коју је њихов геометар послије догађаја био повукао између њих и нас! Дан раније прије самог догађаја, на представку чајничког предстојника, поручник Мићановић изјавио је, да караулу и пут поред ње сматра као нашу својину. Ако Аустријанци — наставио је — друкчије мисле и оспоравају то земљиште, онда ће се то питање ријешити дипломатским путем. Предстојник му је одговорио, да ће му о томе доставити ријешење босанске владе. Може ли ријешење једне владе бити мјеродавно у пограничном спору без споразума са владом сусједне државе? И одиста на дан извршеног напада рано изјутра предстојник је саопштио поручнику Мићановићу, да је добио наређење да пут и караула морају остати на аустријској страни и да ће наши стражари бити изагнани силом оружја. На то је Мићановић одговорио да земљиште неће напустити без наређења својих старијих. Међутим док се разговор водио, једно одјељење аустриске војске већ се било примакло караули и без икаквог даљег очекивања осуло је плотун на четири наша стражара.

Свјесни неоправданости својега поступка, наредбодавци напада на наше земљиште покушаше одмах да се оперу, тврдећи: прво да је земљиште њихово; друго да су наши војници први пуцали; треће да смо се ми тобоже због догађаја извињавали. Ако су земљиште сматрали за своје, могли су га тражити најприје дипломатским путем, који би им побједу без сумње донио да су били свјесни својега права. Ако смо ми први пуцали, откуд да на њиховој страни не буде ни једне жртве, већ само на нашој, а сами веле да је наше војске на лицу мјеста било колико и њихове, и они, поврх тога, још и јуриш учинили! Једна позиција да се заузме без крви на јуриш, једна позиција, коју брани противник исте снаге!! Таква срећа не може пасти у дио ни једној војсци, па ни аустриској. Прича о некаквом нашем извињавању створена је да завара јавно мишљење. Њен је утисак трајао само један дан, док није била опровргнута објављивањем писма, које је наш пљеваљски обласни управитељ био упутио чајничком котарском предстојнику.

Процес је још у току. Његов резултат наше јавно мишљење очекује са нестрпљењем.

Писма из Арбаније

Арбанашка пријестоница

Драч, 21. фебруара

Као нешто у задоцњењу, Драч на брзу руку намјешта нову тоалету. На штеку, арнаутска кракала замијениле су степенице, преко којих ће се, на дан принчева доласка, истаћи какав скупоцјени персијски ћилим. Пролазите испод колона и славолука на којима Италијанци укуцавају посљедње клинце и предусрјета вас арбанашка полиција, да вас у караколу свотски опипа. Пред вама је ту гломазна троспратна зграда, без икакве архитектонске вриједности, турски хућумет, који се је већ дотјерао, што оно казали, као стари фијакер. Аустријанци су га наоружали громобранима и надвисили копљем, на коме ће сјутра залепршати Кастријотов црни орао. По дворским спратовима, пјевуцкајући, собарице довршавају намјештај принчевих апартмана. Дуж обале, у дворском скверу, Италијанци опет посипају алеје пијеском, подижу естетичне ронделе и одијевају их разнобојним пролетним цвјетовима. Ту се, међу још голим шибљем дрвеће, зелени већ једна тужна врба, — тугује ваљда за изгубљеним *падишахским девлетом*. Остраг иза баште, прислоњен уз древне драчке зидове чујете кахтање неког мотора. Мотор се спрема, да освијетли пријестоницу, на коју се арнаутско око не даде још свикнути. Иза двора, испод масивних сводова, о којима се набира по који ситни сталактит, улазите у варош. Једна, подужа, уска и искривудана улица, са дрвеним дућанчићима, са стрехама и ћепенцима, превученим црвеном фарбом а шпартаним црним пасовима, дакле у народним бојама, сачињава драчки корзо. У побочним уским сокачићима, овдје ондје видите како се је испрсила испред осталих по која кућа са харемским решеткама на прозорима.

Биће да су хареми драчких ага и бегова, на којима су данас поред решетка и завјесе спуштене...

Кад пријеђете овај арбанашки корзо, гдје Запад све више плави, гдје се све више гурате лактовима са новинарима, фотографима и трговачким агентима, ви опет зађете под друге сводове на којима је импровизирано поштанско-телеграфско одјељење. Ако сте новинар, те се журите опремити неку депешу, то вам треба чекати, док забезекнути принчеви подајници, згомилати око једног морзовог апарата у раду, задовоље своју радозналост; или пак ако сте филателиста, те желите купити арбанашких марака са ефижијом Ђ. Кастриота, морате причекати, док се расријезни чиновник који је случајно задријемао на једном дебелом поштанско-телеграфском рјечнику, штампаном у Берну; и док вам је поштар издао марке, доље сводовима испод вас, цјелокупна арбанашка гарда продефиловала је, пажљиво пиљећи један другоме у корак. Гарда, у загасито зеленкастој униформи, пруског кроја и малисорским опанчинама, наоружана је аустријским манлихеркама. Изван вароши, поред других, или је засио какав Арнаутин и подигао око себе читав метериз од дуванских пакета; или је отурачио скрштених ногу око пуне тепсије парчади печене ћуретине, која се пуши, те из гласа виче и нуди робу пролазнику. Једино мјесто гдје до сад видјех да се тако у толикој количини продају та два артикла. Као што видите, није баш тако лоше живјети у арбанашкој пријестоници, само кад би тако подурало. Кад сте тако послије десетак минута обишли све пријестоничке знаменитости, однекуд сте опет избили под оне масивне сводове, гдје чистач обуће, уз узвике: *„лустраџи!"*, обраћа вам пажњу на жалосно стање ваших ципела послије шетње по корзу, и кад сте жртвовали марјаш да их ослободите оноликог блата, појавили сте се опет пред принчевом палатом да ту, са исправним ципелама, присуствујете једном арбанашком митингу. И док један Арбанас, патриота, с обзиром на догађаје који се дешавају на Сјеверу и Југу Арбаније, ту испред вас, окружен неколицином својих земљака, са једног празног сандука из кога су мало час испразнили неке ствари за дворску кујну, патетичним изразима труди се да убиједи присутне о будућности њихове Шкипније, дотле горе са једног дворског прозора, један дежмекасти дворски кувар, гордо наслоњен на своју варјачу, као оно Молтке у Версају на свој мач, достојанствено климата главом и нешто се смјешка. И док публика говорнику одобрава и виче: *„Рафт Шкипнија! Рафт Пиринци!"* (Живјела Арбанија! Живио књаз!), дотле оно неколико равнодушних дибарских аргата, који уравњују приступ дворцу, лагано повукујући грабуљама по морском шљунку, тихо шапућу међу собом: „Љеба нам треба!"

Кад сам се вечером вратио у стан, размишљао сам о добрим странама дома арбанашког владара и нашао сам да је без сумње најбоља та, што је потрефио у близини мора....

Посљедњи дани старог живота

Драч, 21. фебруара по подне

Данас је посљедњи дан којим живи Арбанија као бесправна земља и сјутра ће и она, послије оно-

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE CRNOJEVIĆ

ликих пороћајних мука Европе, да добије свога поглавара који ће је преставити великој европској заједници. Интересантно је посматрати ту њену метаморфозу. Много је дана прошло, од како оно српски ратник прегази Арбанију и натјера свог хата овдје у Јадран; од када онај харемски старац, по упутствима из Беча и Рима, основа прву арбанашку владу у Валони, а који доцније у наступу сенилне деменције конспирисаше с Бугарима и опремаше противу нас ону експедицију која се онако трагично сврши по његове земљаке, — а овај доброђудни народ никако још да намјерава да се растави са старим животом и предрасудама, да се даде разувјерити од оног његовог: „Алах на небу а калиф на земљи!“ те све изгледа да је вјештачки, да је насилно удешено. Рива на којој се је подигао књежев дворац, преплављена славолуцима, вјенчевима, барјацима, таписеријама, лампионима и разним цвијећем, све по италијанском укусу, више личи на какву еспланаду са француске Ривиере, него ли на онај напуштени турски лиман, гдје до јуче један надимњени фењер, с разлупаним стаклима шкиљаше, наговјештавајући путнику да ту неко живи, да је то Драч. На ту риву изашла је јутрос арбанашка народна гарда, да под инспекцијом Холандеза, генерала де Вера, изврши посљедњу парадну пробу. У њој има и коњаника са најновијом опремом и манлихеровим карабинама. Све тима људима лијепо пристаје, само што би рекао човјек, да многи од њих није био присутан кад му је одијело кројено, а либерант као да је заборавио да и Арнаути имају ноге, те их је оставио да у онаквој, ни мало прописној обући, продефилују сјутра испред свога суверена. Чаршија је заодјевена народним заставама и њоме се више не може проћи од навале странаца, разних изгледа но истих погледа: сваки је дошао, да би на овој заједничкој гозби јадранских супарника што учарио. Највише импонује она група, арбанашког поријекла, што је стигла јутрос из Јужне Италије — из Калабрије, а коју предводи једна дебела женска са једним старим и мршавим фратром. Закићени италијанским кокардама са натписом: „Средишњи итало-арбанашки комитет“, поносно корачају чаршијом као да би хтјели рећи: та ми смо ти, народе, што те ослободисмо. Ваљда је у њихову почаст онако свечано јутрос освануо италијански консулат, на чије су умјетничке декорације слабо ко осврће. Италијанска маринска музика која се је јутрос искрцала, не почива и непрестано хода чаршијом свира или Гарибалдиев марш или се учи да беспрекорно одсвира сјутра неку импровизовану арбанашку химну. Она по гдјекад изађе изван вароши, да предусрете какву депутацију из унутрашњости. Но оне су ријетке и осим тако рећи Есад пашине крајине, то јест оног дијела Арбаније међу Мађом и Шкумбом, скоро нема никога. Скадарски Санџак, Малесија и Епир нијесу никога одаслали. Те осим каквог личног Есад пашиног не вићате ни једног народног првака из тих предјела, осим што Барјам Цура, са неколико својих паликућа, као покајнице, хода и чаршијом једино виче: *Рофт Косово! Рофт Косово!* (Живјело Косово! Живјело Косово!). Пролазећи покрај мене и ја сам узвикнуо *Рофт Косово!* Ражалило се је старцу што је прошло златно доба, кад се је оно размишљало, да ли заслужује изметнути један фишек да уништи један невини живот, да обезглави читаву породицу оне незаштићене српске раје по Метохији. Остали народни прваци штрајкују и тај њихов штрајк, у ово доба њихова *„ризорџимента“*, врло је симптоматичан. Узалуд се аустријски и талијански агенти оноликo натежу, да унесу нешто *алегрије* у овај проглас пунољетства њихове пупиле; узалуд два промукла телалина горе доље крстаре чаршијом и из гласа вичу „Веселите се Шкиптари, сјутра вам долази ваш љубљени краљ!“ а то је начин којим ће се још за дуго овдје, и послије краљева доласка, закони и наредбе обнародовати. Али бадава не иде од срца. . . . . И док горе са једне табле, она скоро искрцата батерија из Италије, у присуству команданта аустријског стационера, врши пробне паљбе, дотле доље пред чаршијом, арбанашки народни филозоф, неки Дервиш Хима, цио се пуши од зноја док је удесио да неколико безазлене дјеце заједно зину пред једним кинематографским апаратом, пјевајући сањим као неку арбанашку Марсељезу: „Не плачи Косово, не тугуј Епире. Долазе дани и ваше слободе. . .“

Два дјечака лупали су у два добоша, те ће неко из гомиле: „Од кога примише то?“ — „Без сумње да су то од Срба научили“, — прихвати други и изгуби се у гомили.

Долазак арбанашког књаза

Драч, 22. фебруара 1914.

Подне је и италијанска банда на риви свира наизмјенце аустријску и италијанску химну. Но да то не би изгледало од куд монотоно, по гдје кад се чује чак и Марсељеза. У два сата са аустријског и италијанског стационера у пристаништу осута је топовска паљба, јер се аустријска јахта *Таурус*, на којој је арбанашки књажевски пар, помаља на видику. Јахта је ушла у пристаниште, праћена са четири крстарице, четирију средоземних сила. Енглеска и француска крстарица остадоше су на високом мору, јер ће оне двије да отплове ноћас натраг. У том се је од обале отиснуо један моторни чамац, који је одвезао на *Таурус* Есад пашу, Азис пашу, предсједника сената и Ђурашковића, предсједника општине. Послије прилично дугог очекивања које је изгледало, као да се је Вилхелм од Вида још једном предомишљао, да ли да прихвати доста тешку арбанашку круну, која му је понуђена, уз силну јеку артиљерије с мора и копна, искрцао се је књажевски арбанашки пар и поред морске обале а између редова постројене војске, доспио је до свога дома, у коме ће, нема сумње, доста ноћи у несаници провести. На перону двора књаз је примио корпорације и затим се је попео у своја одјељења. На томе се је хтјела и завршити ова церемонија да опет онај народни филозоф, Дервиш Хима, са једним дервишом из Кроје, замотаном у зеленом плашту, с великом чалмом око главе и повећом једном брњицом о десном уву, као нарочито за ту сврху поученом, није заскакао народ и наговарао га да виче: *Рофт Мрети е Мретеса! Рофт Шкипнија е Лире!* (Живио Краљ и Краљица! Живјела Арбанија и Илирија!), тада се је на балкону двора указао књаз са супругом, а један дјечко изишао и у овој гунгули предузео, да високим путницима издекламује добродошлицу.

Он висок, коштуњав и плав, и ако у униформи арбанашког ђенерала(?) ни најмање симпатичан. Она ситна, мршава и нешто блиједа, но са великим црним очима изгледала је прилично симпатична, кад је непрестано махала манифестантима својом бијелом марамом. Били су потресени и књагиња је, кажу, плакала. Но ја, и ако сам био у завидном положају, — у непосредној близини тога дирљивог призора, нијесам чуо шта је мушкарац издекламовао, јер баш тада, као поручено, музика је интонирала аустријску химну, а тако исто нијесам примјетио ни краљичину сузу, ваљда што сам хтио да ту сузу овјековјечим и доцније да је угледам на филму мога *Kodak-a*.

Послије вечере приређено је било не венецијанско већ тако звано драчко вече. Депутације из Кроје, Каваја, Тиране, Берата, Корче и Елбасана долазе да још једном поздраве свога новог падишу, јер ханција не даје на вересију, а уз то их на дому очекују неки послови: пут је далек те им ваља зором ранити за вилајет. Рива је раскошно осивјетљена, а музика изводи топле мелодије, да увесели публику. Но Арнаутина ће још за дуго више импресионирати спољашњост, те кад распрсне каква ракетла у ваздуху, те његове радости! и не осврћући се на мене што сам ту поред њега сав занесен оним мелодичним таласима из *„Сицилијанских вечери“*, овај ти усхићено но громогласно узвикне: *паааф!* Покушало се је, но без успјеха и са Бетовеном и Вердиом, и са Сен-Саенсом и Сам Бенелиом и тада ће разочарани музиканти с басовима преко рамена отићи на преноћиште, оставивши још приличан дио публике, да прохода око испражњеног павиљона, пажљиво испитујући га. Судећи по изгледу публике и по топлом и ведром небу те ноћи, изгледало је као да су хтјели да на њему или испод њега макар преконоче.

*

Примјетило се је да на овом арбанашком слављу ниједна једрилица: *скуна*, *брик*, *трабакола*, чиме је закривљен већи дио драчког пристаништа, а које под српском тробојком крстаре Средоземним морем и разносе трговину до Алгира и Марока, није закићена. То је, нема сумње, примијетио и арбанашки књаз и европска контрола, и њени адмирали и ђенерали, што за принцом каскаху. То није било у духу међународне куртоазије и ја кажем; но то смо морали урадити.

Морали смо то урадити из хришћанских обавеза, из обзира на свијетле и увијек нам драге успомене оних наших палих бораца, чијима је јуначким костима остала данас засијата ова земља. **С. Ђурашковић.**

Незгодне ствари

Под горњим насловом, биоградска полузванична „Самоуправа“ пише:

Ономад је телеграфска жица са Цетиња донијела вијест да је, у седам и по часова у јутру, један батаљон аустријске војске напао на положај Сјенокос, који доминира Метаљком. Погинула су четири војника од мале црногорске страже, и аустријски батаљон заузео је положај одакле је отворио ватру на црногорску касарну на Метаљци, и ранио једног црногорског војника, и једног сељака.

Положај Сјенокос био је прије рата у турским рукама, и Турци су на њему имали своју караулу. У минулом балканском рату, трупе Краљевине Србије освојиле су Сјенокос од Турака, и држале га до евакуације Плеваља, које су предале Црногорцима. По уговору мира у Лондону, то је земљиште од стране Турске, предато балканским савезницима, односно Србији, која га је, по споразуму са Црном Гором, уступила овој посљедњој.

Недавно, опет, један случај насиља са аустријске стране догодио се на Адици, на Дрини, гдје су аустријски погранични стражари похватали неке српске сељаке, који су ради дрва били отишли на Адицу која се сматрала као српска. Ти сељаци отјерани су у Босну и притворени.

*

У свем културном свијету пограничне власти имају дужност да, путем споразума и објашњења са пограничним властима друге стране, расправљају све евентуалне спорове, или их упућују на расправу већим властима. Нигдје се, у мирно доба не сматра као легална радња да једна страна, путем силе, прибавља сатисфакције својим правима или својим претенсијама. Такав акт, напротив, свуда се сматра као брутална повреда границе. Такви случајеви, понекад, изравнавају се и путем међусобних, накнадних објашњења и споразума, али код њих није искључена могућност да одведу и озбиљнијим политичким посљедицама. С тога се, у интересу мира, такви случајеви, по правилу, марљиво избјегавају.

Према поменутим случајевима, изгледа да пограничне власти Аустро-Угарске нијесу довољно обавијештене о природи улоге коју имају да врше у својој служби, и да, за насилне поступке своје, налазе подстрека у вјеровању да пограничне власти великих држава, према малима, имају права кретати се и ван граница међународнога права, без бојазни од озбиљнијих посљедица од тако самовољнога држања. Није потребно да кажемо — јер се то само по себи разумије, — да таква схватања не иду у прилог гајењу и развијању пријатељских и сусједских одношаја, и да се претпоставке, на којима се заснивају таква сватања, могу показати и као погрешне. У сваком случају, такво држање не одговара европским утврђеним међународним обичајима, јер, ма како да се овакви случајеви сврше на крају крајева, они не остављају за собом добре утиске.

Ми жалимо због појаве оваквих случајева у толико више, што се баш сада, између Аустро-Угарске и Србије, воде преговори, чији резултати имају да донесу основицу, на којој се између двију земаља имају да створе и трајно развијају сусједски и пријатељски односи. Надамо се, дакле, да ће у Бечу бити на чисто с тиме, да овакве појаве не могу ићи у прилог таквим тежњама, те да ће се, тога ради, учинити што треба, да се немили утисци од поменутих случајева што прије изгладе.

Подизање споменика и братске костурнице палим борцима на скадарском бојишту

Јадно стање гробова наших палих хероја око Скадра мора да нас узбуни праведном узрујаношћу; мора да подстакне наш никад неугашивани пиетет који дугујемо узвишеним сјенима јунака и да нам измами сузу. И њезин врео траг кад нас опече по лицу, сјетиће нас вршења наших дужности према светој успомени оних који жртвоваше своје животе на олтару Отаџбине и части српског оружја.

То је инспирисало г. Алекси Мартиновићу идеју да је вријеме да се побринемо о подизању једног достојног споменика и братске костурнице палим борцима на скадарском бојишту.

Један ужи круг је најпредусретљивије примио ту замисао, и тако је г. Спасоје Пилетић, Предсједник Цетињске Општине, сазвао у недјељу 2. марта о. г. једну ширу конференцију грађана да се посавјетују о извођењу те идеје и да у ту сврху изаберу одбор који ће организовати и развити потребну акцију.

Пошто је присутнима објаснио циљ овог састанка, предсједник конференције г. Спасоје Пилетић је

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

замолио г. Алексу Мартиновића, консула, да изложи своју идеју која је у принципу примљена са одобравањем и послије анимиране дебате прешло се на избор централног одбора који ће, у првом реду, имати за дужност оснивање пододбора по унутрашњости. У Централни Одбор изабрана су ова господа: Вуко Вулетић, велепосједник и белгијски вицеконсул; бригадир Јово Бећир, помоћник Министра Војног; Гаврило Церовић, потпредсједник Народне Скупштине и предсједник Обласног Суда; др. Стево Огњеновић, шеф Санитетског Одјељења; Вељко Милићевић, секретар Министарства Иностраних Дјела и уредник „Гласа Црногорца"; Андрија Јовановић, учитељ; ђакон Иво Калуђеровић секретар консисторије; војвода Гавро Вуковић, Предсједник Државног Савјетн у пентији; Јован Пламенац, бивши државни савјетник; Душан Ђукић професор; Каплан Бибезић, трговац.

Централни Одбор се јуче конституисао овако: Предсједник, Гаврило Церовић; потпредсједник, бригадир Јово Бећир; секретари; Вељко Милићевић и Душан Ђукић, благајник, ђакон Иво Калуђеровић.

На завршетку, мило нам је констатовати да је ова идеја одмах нашла на пристајање и одобравање Скадарских Срба који, у непосредној близини светих гробова, најбоље осјећају колико се треба похитати са подизањем споменика и братске костурнице. Централни Одбор одлучио је да живо и неуморно ради на остваривању ове велике и патриотске замисли коју ће усвојити и потпомоћи сваки онај који српски мисли и осјећа.

Разне вијести

Аустријски парламент. Раіхсрат се поново састао. У почетку сједнице, више посланика Чеха, међу којима и Крамарж, дали су изјаве о политичкој ситуацији. Предсједник је наводећи да су сви говори прије одређеног дневног реда противни правилнику, забранио им даљи говор, усљед чега је настала велика галама међу Чесима, те је сједница прекинута.

По поновном настављању прекинуте сједнице Раіхсрата, Чеси Крамарж и Станек довршили су своје говоре које су започели у прекинутој сједници. На крају ове настављене сједнице, чешки радикал Шок, тражио је од предсједника да интервенише код министра унутрашњих дјела да овај извијести парламенат о тобожњим односима посланика Свихе, Чеха радикала, са пражком полицијом. Предсједник је обећао да ће учинити све што може, да се ова невјероватна афера расвијетли.

Из Румуније. Полузваничнн лист „Виторул" демантује вијест коју су донијели извјесни листови, да ће тобож избори за уставотворну скупштину бити одложени за јесен. Ти избори извршиће се у мају мјесецу ове године

Краљица је повратила вид лијевом оку усљед операције коју је извршио париски професор медицине Ландолт. Он ће сада оперисати краљици и десно око а припремна операција десног ока потпуно је успјела.

Француски изборни закон. Скупштина је усвојила законски пројект, којим се тежи да осигура тајност и слобода гласања и искреност изборних операција.

Њемачки амбасадор у Петрограду. „Локаланцајгер" демантује из сигурног извора гласове о оставци њемачког амбасадора у Петрограду.

Избори у Шведској. Прочитано је краљево писмо у оба Дома, којим Краљ распушта Доњи Дом и наређује нове изборе.

Несрећа аустријских војника. Јављају из Инсбрука: Једно војно одјељење вршило је вјежбу на скијевима у планини Ортлеру, када одједном један усов све их затрпа. Један официр и 4 војника спашени су а два официра, два наредника и 11 војника погинули су.

Женидба Енвер паше. У присуству царских принчева, министара и сенатора прослављено је вјенчање министра војног Енвер паше са султановом нећаком, ћерком пок. принца Сулејмана.

Устанак у Епиру „Арбанашкој Коресподенцији" јављају из Валоне да је Зографос послао Мехмед Али пашу у Валону да преговара са арбанашком владом о народносним гарантијама које ће се дати грчкој мањини у Епиру, пошто јен ривремена влада Епира готова, да ако се испуњењем и захтјеви, уступи Арбанији територије које јој је дала лондонска конференција. Надати се да ће се сада евакуација јужне Арбаније, извршити без гешкоћа. Отпочети преговори сматрају се да су дјело грчке владе.

Енглески војни буџет. Војни буџет за 1914. и 1915. годину износи 28,845.000 фунти стерлинга. Повећање буџета извршено је за 625.000 фунти стерлинга.

Српски официри и политика. Званично се саопштава биоградским листовима:

„У нашој јавности, а с позивом на писање листа „Пијемонта", говори се и тврди да је лист „Пијемонт", чак и мјеродавни представник војске.

Правилом службе, први дио, предвиђено је: да војна лица без разлике чина и звања не смију учествовати ни као прости сурадници, нити у функцији издавача, уредника и т. д. каквог листа, који би расправљао политичка и социална питања.

Поводом горњег, министар војни сматра за дужност да изјави, да ни један политички лист, па ни „Пијемонт" не представља нити смије представљати војску, нити њене официре, нити у име њихово да пише и говори.

Свако учешће војних лица по политичким листовима, ако би се утврдило, сматраће се као противно дисциплини, војном духу и војничким односима у опште, па ће се према таквима поступити по уредби о војној дисциплини тачке: 6. и 21. чл. 4.

Италијански универзитет у Аустрији. У аустријском парламенту усвојен је предлог, да трећа тачка дневнога реда буде пројект закона о италијанским универзитетима, против чега су Словени живо протестовали уз узвике „Живјела словенска опструкција!" и изјаве, да они не допуштају дискусију о том пројекту, до год се предходно не ријеше питања и не испуне захтјеви о југо-словенским универзитетима. Усљед ческе опструкције парламенат је одложен на осам дана. Држи се да се ни дотле неће уклонити диференција и да у парламенту неће наступити нормалне прилике.

Питање Источних Жељезница. Намјеравани први преговори између аустријских и српских делегата односно питања о оријенталским жељезницама, нијесу се могли одржати, пошто су српски делегати замолили да се за неколико дана одложе. Усљед тога није ни било конференције са српским преговарачима, него се конференција претворила у интерминистеријалну сједницу, у којој су учествовали од стране Министарства спољних послова начелник одјељења Викенбург и генерални консул Јовановић; од стране Министарства жељезница начелници одјељења Соненшајн и Гримбергер; од стране Министарства трговине начелник одјељења Рајдл и министарски савјетник Сидрачек; од стране угарске владе државни секретар Лерс, дворски савјетник Дарваји и секциони савјетник Матраји.

Инцидент у хрватском Сабору. У Сабору бан је, одговарајући на интерпелацију Радића, изјаснио се како нови поморски закон, који се налази пред пештанским Сабором у новој форми ни мало не вриједа погодбе нити интересе хрватске. Већина је са одобравањем ту изјаву примила к знању, а опозиција је ћутала. Када је Хинковић доказивао исправност банове изјаве, довикнуо му је Ивица Франк: „Колико сте добили за то?" Хинковић је узрујано полетио Франку и настала је гужва, те је сједница прекинута. Послије, пошто Франк није хтио да просто опозове своју увреду него је почео објашњавати, искључен је за 15 сједница.

Румунски парламент. Краљ је отворио парламент читањем пријестоне бесједе. Краља је свијет при пролазу свуда одушевљено поздравио.

Грчки посланик у Бечу. У Беч је стигао Гриварис, нови грчки посланик.

Изјава румунског политичара. Пишу из Лондона: Бивши министар унутрашњих послова у Румунији г. Таке Јонеску, који је имао знамениту улогу за вријеме посљедњег рата на Балкану, учинио је у Лондону ове изјаве које су направиле велики утисак на овдашње политичке кругове:

Ја вјерујем да на Балкану можемо очекивати једну периоду затишја бар за једну годину дана. Турска ће влада примити — истина без задовољства — одлуку Великих Сила односно Егејских Острва, јер Турска — онако као и друге државе које би могле правити неприлике — зна савршено добро, да би сваки нарушилац мира на Балкану имао да рачуна са комбинованом опозицијом Грчке, Србије и Румуније. Што се ту скоро проносило да је поход г. Венизелоса и г. Пашића било у вези са новим политичким обвезама, то није истинито. Нема никакве нужде за формално написане погодбе с Румунијом, јер је утврђена политика моје отаџбине да се послужи свом својом снагом и свим својим утицајем да осигура поштовање букурешком уговору и да одржава мир и ред на Балкану.

Прије неколико дана, ја сам се у неколико побојавао за непосредну будућност. Односи између Бугарске и Турске без сваке сумње су изванредно срдачни, и ја сам за то добио изобилних доказа за вријеме мога бављења у Цариграду. Опасност је била да Турска нападне Грчку кроз нову бугарску територију, и да Бугарска даде изјави да није довољно јака да то спријечи. Мене су увјеравали најпресудније да никакав турско-бугарски уговор није закључен, и ја сам дужан да вјерујем да је то тако. Ја сам срећан што је моје страховање од прије месеца дана по томе питању сада престало, јер је једна могућна опасност била, да се Турска крене противу Грчке, ако не што више, оно бар уз симпатију Бугарске. По свој прилици може бити нешто неприлика на пролеће са четама комитација, али ће Грци и Срби јаком руком свршити с њима посла, и такве ће чете вјероватно бити уништене.

Ван тога ја немам никакве зебње за непосредну будућност, јер саопштења која су учињена Бугарској и Турској не могу оставити ни најмање сумње, да ако би ма која од њих (ма и пасивно) намјеравала да нападне Грчку, Румунија ће одмах и без устезања дати да се њен глас чује, као што је учинила и посљедње године, и поћиће у помоћ Грчкој и Србији.

Г. Таке Јонеску рекао је да га је г. Пашић позвао да походи Биоград, и да ће се он томе позиву у првој прилици са највећим задовољством одазвати.

Румунска пријестона бесједа. У Краљевој бесједи, коју је прочитао у парламенту, наводи се да су посљедњи догађаји показали важност румунске међународне ситуације.

Ја сам срећан, рекао је Краљ, што могу поново констатовати да постоје изврсни односи између краљевине Румуније и свију осталих Сила. Румунија се неће устезати да одржи и осигура мир, чијем одржању је она много допринијела, што јој је осигурало опште и једнодушно повјерење. Благодарећи томе повјерењу, она је у стању да у њеном крају Европе врши улогу миротворца. Војска је, благодарећи својим одличним својствима и своме развићу, о чему је дала доказа прошле године, повећала свој престиж и заслужила је нашу благодарност. Потребе изискују нова побољшања и ја сам сигуран да ће — те их ви одобрити, јер је судбина земље тијесно везана са њеном војном снагом. Буџетски закони, крај свих потребних повећања и нових кредита неће пореметити нашу напредну финансиску равнотежу.

Турски ваздухопловци. Војни авијатичар капетан Салим са сапутником капетаном Кемалом одлетио је из авијатичарског парка да изврши лет, од Цариграда до Ејипта, који је прије њега извршио покојни авијатичар Фети. Селим ће летјети од Цариграда преко Дарданела и Смирне.

Бугарски официри у Њемачкој. Бугарска Телеграфска Агенција јавља да ће у смислу рјешења донесених прије прошлих ратова, бугарски официри отпутовати у Њемачку ради обуке у војној вјештини.

Прокламација књаза Вилхелма. Арбанашки књаз објавио је сљедећу прокламацију;

„Арбанаси! Данас Арбанија слободна и независна ступа у нову историју. Судбина отаџбине у будуће је повјерена Краљу, мудрости владе и народним врлинама. Пут који има да се пријеђе, дуг је и засијан препонама, али ниједна препона није несавладљива за народ који има тако славне традиције из старе историје и који има такову вољу, као што је ви имате, за рад на напретку. Наша дужност, као и дужност наших посљедника, увијек ће бити да радимо свим силама оно што је потребно за народно благостање.

Инспирисан тим осјећајима, ја сам примио из ваших руку арбанашку круну.

Арбанаси! У тренутку када се пењем на пријесто, ја очекујем од вас свију, да се сакупите око вашег Краља и да са њим радите на извршењу народних аспирација".

Деветог марта по новом календару, држала је сједницу међународна контролна комисија под књажевим предсједништвом.

Ревизија румунског устава Неки дан су у парламенту први пут прочитани разлози за ревизију устава и потребне изјаве, сходно уставу, и друга два читања извршиће се у роковима од по 15 дана, па ће се затим садања Скупштина растурити и наредити избори за уставотворну Скупштину.

Француска Скупштина. Сенат је продужио дебату о порези на приход. Министар Финансија Кајо одустајући од свог сопственог предложеног текста о порези на ренту, потпомагао је предлог Мишелов о порези на купон ренте.

Скупштина је усвојила са 415 противу 105 гласова законски пројекат о кадровима и ефективи, и знак родова оружја војске.

Свихина афера. У сједници Рајхсрата афера Свихина била је више пута узрок бурним сценама.

Соукуп, чешки социјал-демократ, интерпелисао је предсједника, рекав да је један члан парламента крив за ужасан злочин.

Социјалистички посланик Прокош, по народности Чех, вели да је то могуће само у Аустрији.

Соукуп додаје: „Свиха је као предводник једне странке крив за шпијунажу".

Посланик пангерманиста Иро вели: „И при свем том он је оструисао". Соукуп продужује: „Протестујемо што се државни новац троши на шпијуне".

Национални социјалиста Шок, по народности Чех, изјављује, да народна социјалистичка странка није ништа знала о Свихиној шпијунажи и да су прави кривци младочеси и влада која је трпјела шпијуна. Ужасна ларма. Иро вичe: „Свиха, Свиха, ви сте сви шпијуни!"

„Чешко Слово" изјављује, да је и оно убјеђено о Свихиној кривици.

Свиха је отпутовао на Лојдовом пароброду у Далмацију.

Чешки национално-социјалистички клуб изабрао је ни мјесто Свихе за предсједника посланика Шока.

Аустријски зајам. Тврди се, да је министар финансија прихватио понуде за државни зајам из бечких банака, пошто су банке смањиле своје захтјеве о начину отплаћивања овог зајма.

Клофач и Свиха. Чешки народни посланик Клофач рекао је у једној својој изјави, да је он већ од дужег времена слутио, да се око њега врзу шпијуни, и да на Свиху није сумњао, али се према њему држао врло резервисано.

У круговима чешких народних посланика постоји мишљење, да је Свиха у посљедње вријеме нарочито бечком министарству спољних послова подносио извјештаје о Клофачевој политичкој дјелатности, а ти су извјештаји били за Клофача тако неповољни, да ће влада, пошто се парламенат закључи, и више не буде постојао имунитет за посланике, вјероватно против Клофача покренути кривични процес.

Руски кредити. Буџетски одбор у Думи усвојио је законски пројекат о условној асигнацији за 1914. годину, потребних кредита за грађење ратних бродова, инсталисања маринских радионица, пристаништа, војних радио-телеграфских станица и кула свјегиља.

Испитујући питање о подизању фабрика за израду барута, војна и маринска комисија изјавиле су, да сва израда барута треба да буде концентрисана искључиво у владиним рукама.

Грци у Арбанији. Као што се из Валоне дознаје, изјавила је контролна комисија изасланику привремене владе Сјеверног Епира Мехмед Алији, да ће грчко становништво у Арбанији уживати потпуну вјерску слободу. Што се тиче школске автономије они ће се морати повиновати општим одредбама, по којима учитељи морају бити арбанашки држављани и по којима је арбанашка настава обавезна у школама. Грчке мањине у Арбанији уживаће она иста права као и арбанашко становништво. Мехмед Алија примио је са задовољством к знању ту изјаву.

Сандански. „Албаније Коресподенц" има из Валоне депешу, по којој тамо круже приватни гласови из Софије, да је бугарски министар унутрашњих дјела издао полицијским властима наредбу да ухапсе некадашњег комитског војводу Сандањског, који се сада крије у околини Меланика.

Турска и Арбанија. По вијестима из Цариграда Порта не мисли да у Арбанији постави посланика, већ да онде оснује генерални консулат, који би имао у Драчу своје сједиште. У најкраћем времену биће већ наименовано и чиновништво тога консулата.

Дневник

Дворске вијести. Њ. В. Краљ Господар пошао је неки дан на Ријеку.

Њихова Краљ. Височанства Насљедник и Насљедниковица отпутовали су прошле недјеље на Тополицу.

Лако оболио. Г. дивизијар сердар Ј. Вукотић, Предсједник Краљевске Владе, од јуче је оболио од инфлуенце, усљед чега је принуђен да не излази из куће.

† Нико Татар. У петак је преминуо у Бару Нико Татар, тамошњи обласни управитељ.

Покојник је био једна од најугледнијих и најомиљенијих личности Црне Горе. Родио се на Цеклину, у угледној кући. Цио свој живот,

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE ĐURĐE CRNOJEVIĆ

ступивши рано у државну службу, посветио је Пријестолу и Отаџбини, служећи свима за примјер.

Његов живот био је испуњен најпохвалнијим врлинама и његова енергија и рад донијела му је највиша признања. Његове грађанске крепости биле су исто тако многобројне и оне су му стекле популарност и омиљеност у свима круговима. То свједочи величанствен погреб у којему су узеле учешћа најугледније личности Црне Горе да одаду посљедњу пошту угледном и заслужном покојнику. Лака му земља!

„Српска Ријеч". Сарајевска „Српска Ријеч" била је два пута забрањена од аустријских власти ради писања о инциденту на Метаљци.

Из Општинске Управе. Општинска Управа јавља нам:

Ова управа примјетила је, да је већина њених дужника и сувише немарна при исплати општинских дажбина, што врло штетно утиче на општинске интересе.

Усљед тога позивају се сви они који овој општини дугују ма какве дажбине, да најдаље до 15. ов. мјесеца регулишу своје дугове и положе општинској благајни дугујуће суме.

У противном, ова ће управа, послије тога рока, на основу чл. 16. правилника варошких општина извршити наплату путем егзекуције од свакога без разлике.

Кинематограф. У програму за четвртак 6. ов. мј. приказиваће се једна од највеличанственијих драма којом се је чувена фабрика „Nordisk" прочула: *Трагедија једне мајке*. Дирљива историја једне мајчине душе, у 3 чина, која ће сваком натјерати сузе на очи, а у истој главне улоге креирају најчувенији норвешки глумци: Г-ђа Рагна Ветергран и Г. Фердинанд Бон. И остале тачке у програму одличне су као: Берба кокосових ораха, природно; Манон Леско, драма. Нећеља свечан дан, понедјељник радни дан.

Рад и дужност

— „Друштво за потпомагање заната и трговине у Црној Гори" —

Што би назвали рад? на то ћу дати одговор са врло простом претпоставком.

Рад је одашиљати људе на стварне науке у школи живота, која би почела из дјетињства.

Рад је одашиљање дјеце на изучавање заната и трговине, јер то је скопчано са дужношћу, а скопчано је са дужношћу просто за то, јер су нашу домовину преплавили страни трговци и занатлије да њене приходе искористе у своје сврхе, јер је Црногорац, који је све до данас, па и данас, имао сасвим другу улогу, улогу страже на бранику отаџбине са пушком и бајонетом, јер и оно неколико њих који су се латили из потребе заната и трговине, нијесу имали ни прилике ни времена да добију потребно знање у својој струци, довољно стручне рутине, да би могли своје муштерије тако задовољити да би конкурисали странцима, који су искључиво томе посвећени.

Дотле су једни бој били и стражу чували по скадарским и старо-српским врлетима, а други странци су се спремали за своју занатлијско-трговачку струку — и шћенкали са Црногоркама, како ће им подвалити и робу што скупље продати!

Дакле, рад је одашиљање дјеце на изучавање потребних заната и трговине и то рад скопчан са дужношћу и одговорношћу, а скопчан је са дужношћу и одговорношћу због тога, што би иначе странци однијели нашу крваво стечену имовину, што би временом постали у нашој овако скупо сачуваној домовини, наши господари, јер политичка власт би била недовољна да нас те горке чаше сачува просто за то, јер је непобитна истина, чије је занатлијство и трговина у земљи онога је и земља! А гдје се народ не зна снаћи и груписати у земљорадничке задруге за уздржање и побољшање своје имовине — ту му се може врло лако и земља из руке отргнути необрађена и задужена.

А нерад је ићи на руку нашему народу да сели у Америку из простог разлога, јер се тиме потпомаже рушење наше радне снаге, јер за сваког исељеника наћиће се неко друго друштво да пошаље неког страног усељеника, али таквог који не би дошао да оре, копа или јача нашу државу за нашу државу, већ себе и странце.

Значи: рад је само оно што је продуктивно, што је добро и корисно како за појединца тако и за околину.

Нерад је ићи неком на руку за исељивање у Америку и зато, јер он тамо не наилази на тако комотна отворена врата као странци код нас, а врата му нијесу тако отворена и због тога, јер је упућен само на руднике гдје се тешко добије рад а лако губе животи, на пробијање путова и канала, гдје се лако губи снага, а врло тешко пуне џепови, и гдје се опљемењава на центиметре, а има прилике да десперира на хватове.

*

Рад је скопчан са дужношћу повести ријеч о „Друштву за потпомагање заната и трговине" — упознавати се са Друштвеним циљем, разбирати за Друштвени рад, како се он води, како се сада отпочео водити и како ће се водити, како разграната и у чему да нађе материјалног ослонца.

Уписати се за члана дужност је платити стари дуг, савјесност упућивати другог да постане чланом: племенитост.

Наставници, чиновници, учитељи и свештеници, трговци и занатлије, надати се да да ће предмет хтјети разумјети, и да се неће у вршењу ове дужности оглушити нити је запоставити.

...Чини нам се да многа сирота дјеца шире руке и сузних очију очекују нешто...

Какав буде наш овђи рад, онако ће нам и бити и у колико будемо вршили своју дужност, у толико се можемо исправити и свијету у очи гледати; — и у толико се можемо поносити, а у већој мјери ће нам се то на привредно-економском пољу плодоносно истаћи.

Б. Ж. Лазаревић.

ТЕЛЕГРАМИ

Из Арбаније

Валона, 27. фебруара

Књаз Вид је именовао холандског мајора Томсона изванредним главним пуномоћником за округе Корице и Аргирокастра. Томсон је јуче отпутовао на дужност. — Бечки Кор. Биро.

Драч, 3. марта.

Турхан паша стигао је овамо. Дочекао га је Есад паша. — Бечки Кор. Биро.

Генерал Савов

Софија, 27. фебруара

Генерал Савов вратио се у Софију да у суботу одговара пред врховним судом. — Б. Кор. Биро.

Шевченкова прослава

Петроград, 27. фебруара

Дума је примила интерпелацију о забрани прославе малоруског пјесника Шевченка. — Бечки Кор. Биро.

„Самоуправа" о инциденту код Метаљке

Биоград, 27. фебруара.

Биоградска полузванична „Самоуправа" *износи у чланку поводом аустријско-црногорског инцидента, да је положај Сјенокос прије рата против Турске припадао Турцима који су на њему држали караулу, као и за вријеме рата када су Срби заузели тај положај и предали га Црној Гори послије разграничења.*

Затим „Самоуправа" *наводи скорашње инциденте и насиља на Дрини, гдје су аустријски финанци хапсили српске сељаке који су ишли у дрва на српске аде, и водили их у Босну.*

„Самоуправа" *жали такве инциденте у тренутку кад су започети преговори између монархије и Србије за обнову добрих и трајних односа, и нада се да ће у Бечу стећи увјерење да такови поступци неће довести до жељеног резултата.* — *Биоградски Пресбиро.*

Један демант

Биоград, 27. фебруара

Вијест коју је изнио један биоградски лист о инциденту који је изазвао бугарски министар у Биограду приликом једне представе у позоришту, демантује се још једном најкатегоричније, као што је то већ било учињено у своје вријеме и раније. Држање бугарског министра најисправније је. — Биогр. Пресбиро.

Повећање војске у Аустрији

Беч, 1. марта

Парламенат је отпочео да расправља о приједлогу закона о повећању броја рекрута. Министар домобранства изнио је неопходну потребу да се број рекрута повећа, изјављујући да нико не може бити прожет убјеђењем ни надом у дуг мир, нити је положај на балканским границама трајно уређен, да нијесу искључене изненадне и неочекиване компликације. — Бечки Кор. Биро.

Чеси и Нијемци

Беч, 1. марта

Синоћ су почели преговори између чешких и њемачких посланика да ублаже парламентарну кризу. — Бечки Кор. Биро.

Српско-Турски мир

Цариград, 2 марта

Потписан је српско-турски мир. Српски делегат Стефановић предложен је Порти, одмах послије потписивања, за српског министра у Цариграду. — Бечки Кор. Биро.

Цариград, 3. марта

Пошто се Стефановић није примио понуђеног мјеста у Цариграду српски отправник је тражио агреман за Ненадовића, али Порта није расположена да прими именовање овог дипломате који је заступао Србију у Цариграду прије рата. — Бечки Кор. Биро.

Један атентат

Софија 1. марта.

Официр Зеки бој, бивши кајмакам у Малој Азији, нападнут је у Филипопољу ножем. Рана не изгледа опасна. Мисли се да је то дјело извршио из политичке освете један Младотурчин. — Бечки Кор. Биро.

Непогода у Русији

Јекатеринодар, 2. марта

Страховит ураган бјеснио је на Кубану и подигао воду из Азовског Мора на три метра у висину, поплавивши станицу Анујевскају гдје је погинуло више од хиљаду људи. Море је однијело 380 кућа. — Бечки Кор. Биро.

Нереди у Трсту

Трст, 1. марта.

У вишој трговачкој школи десио се, данас послије подне, сукоб између италијанских и југословенских ђака, поводом националних трвења. Један Хрват опалио је два метка из револвера на узбуну, а трећи на Италијанце од којих је један лако рањен. Четири Хрвата из Далмације рањени су штаповима. На пуцњаву ушла је полиција у школску зграду и раставила противнике. — Бечки Кор. Биро.

Убијство директора „Фигара"

Париз, 4. марта.

Жена министра финансија Кајоа пошла је у уредништво великог француског листа „Фигара" и испалила пет метака из револвера на директора тога листа, Гастона Калмета који већ више недјеља води жестоку борбу против министра финансија. Калмет је тешко рањен. Госпођа Кајо је одведена у полицију. Догађај је побудио велику сензацију у Паризу. — Бечки Кор. Биро.

Париз. 4. марта

Гастон Калмет умро је од рана. — Бечки Кор. Биро.

Аустријски парламенат

Беч, 4. марта.

Аустријски парламенат одгођен је, пошто преговори с Чесима да напусте опструкцију, нијесу успјели. — Бечки Кор. Биро.

Бугарски избори

Софија, 4. марта.

Послије јучерашњих накнадних избора, Влада располаже са 127 мандата, а опозиција са 118. Званични кругови су задовољни. — Бечки Кор. Биро.

Арбанашки кабинет

Драч. 5. марта.

Кабинет се овако дефинитивно образовао: предсједништво и спољне послове узео је Туркан паша, Есад паша рат и унутрашња дјела, Азиз паша привреду, Муфид бој правду, Хасан бој Приштина поште, Пренк Биб Дода грађевине, Тортулис Наставу, Адамидес финансије. — Бечки Кор. Биро.

Француски кабинет

Париз, 5. марта.

Званичне новине објављују именовање Рену за министра финансија, Малвиа за министра унутрашњих дјела и Раула Переа за министра трговине. — Бечки Кор. Биро.

Ревизија устава у Србији

Биоград, 5. марта

Биоградски лист „Балкан", у јучерашњем броју, објавио је чланак под насловом „Ревизија Устава", у коме расправља питања најделикатније природе, уносећи у расправљање личности које заузимају највише положаје како у Србији, тако изван Србије. Пресбиро изјављује да би ова питања самом својом природом требала бити искључена из јавне дискусије и овлаштен је са мјеродавног мјеста да обиљежи ове и сличне вијести као лажне и неосноване. — Биоградски Пресбиро.

ПРОСТОРИЈЕ У ПОДГОРИЦИ

За гаражу се траже и то: — 1) зграда са *слободним* простором од 140—150 квадр. метара (по прилици 10×15); — 2) У тој згради, или пак до ње, једна или двије собе за стан механика; — 3) Крај зграде двориште с магацином за бензин. Магацин би се евентуално могао и саградити.

Просторије ће се узети у најам најмање на *пет*, односно на *десет година* на темељу писменог уговора.

Понуде нека се управе *одмах* на потписану управу или нека се предаду у гаражи пошт. аутомобила у Подгорици.

Цетиње, дне 4. марта 1914.

Адм. управа пошт. аутомобила
бр. 15, 1,1 **тврtке Лаурин и Клемент, Матић.**

ШИВАЋЕ МАШИНЕ

свију система у свима величинама и израдама за породичну и занатску употребу по **најјефтинијој** цијени пуди најстарија

ИЗВОЗНА ФИРМА

M. Khek

JINDR. HRADEC, ČESKA

Особе **доброг стања** могу добити машине и уз умјерену отплату. На захтеваље радо се шаље илустрован цјеновник бадава и франко.

бр. 10, 6,10

П. п. бр. 51 27—50

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE DURDE CRNOJEVIC

Штампа Кр. Ц. Државне Штампарије

Власник и одговорни уредник **Радомир Орлински Кривокапић**